

03-Упражнение 2025/2026

Домашна работа

гл. ас.г-р Костагин Костадинов, г.м.

Задачи

Задача 1

По случаен начин са подбрани две извадки с обем съответно $n_1 = 248$ и $n_2 = 140$ индивиди с кардиологични проблеми. В таблицата по-долу е регистриран пулсът на пациентите. Изчислете границите на 95% доверителен интервал за средните величини на популацията за двете извадки. Докажете дали средната аритметична е статистически различна спрямо групата пациенти, използвайки Т-тест.

Група 1 - пулс	Група 1 - брой	Група 2 - пулс	Група 2 - брой
60	4	80	10
65	18	85	15
70	25	90	25
75	30	95	30
80	50	100	28
85	48	105	16
90	36	120	2
95	28	125	8
100	9	130	6
Общо	248	Общо	140

Задача 2

Да се определи съществено ли е различието във виталния капацитет при индивиди от мъжки пол на 19 годишна възраст в две независими извадки с еднакъв брой случаи. В едната извадка са включени баскетболисти, а в другата младежи, трениращи плувен спорт. Да се приложи t тестът, като необходимите статистически параметри – средна аритметична и стандартно отклонение да се изчислят както при групирани данни.

Баскетболисти	Честота	Плувци	Честота
Витален капацитет	(f)	Витален капацитет	(f)
2601–2800	12	3401–3600	13
2801–3000	21	3601–3800	26
3001–3200	35	3801–4000	35
3201–3400	62	4001–4200	58
3401–3600	33	4201–4400	30
3601–3800	19	4401–4600	20
3801–4000	15	4601–4800	15
общо:	197	общо:	197

Тестове

Задача 1

В рамките на клинично проучване пациенти със стомашен аденокарцином са разделени на 3 групи в зависимост от приложената терапия. Изследователският екип има за цел да сравни 4-седмичните изменения в абсолютния туморен размер спрямо изходните стойности, като тази величина не е нормално разпределена. Какъв тест за проверка на хипотеза следва да бъде приложен?

- a) H -тест на Kruskal–Wallis
- b) ANOVA
- c) Тест на Friedman за свързани извадки
- d) ANOVA с повторни измервания

Задача 2

В рамките на проспективно наблюдение на различни диетични режими за намаляване на теглото ученици със затлъстяване са разделени на 2 групи. 95% CI за средното намаление на теглото при 3-месечна диета А е между 4.5 и 7.2 кг. 95% CI за средното намаление на теглото при 3-месечна диета Б е между 2.2 и 4.2 кг. Какъв извод може да се направи?

- a) Няма разлика в ефективността на двете диети.
- b) Има статистически значима разлика в ефективността на двете диети.
- c) Диета А е статистически значимо по-ефективна от диета Б.
- d) Диета Б е статистически значимо по-ефективна от диета А.

Задача 3

В рамките на клинично проучване пациенти с множествена склероза са разделени на 2 групи в зависимост от приложената терапия. 95% CI за честотата на рецидиви при терапия А между 21 и 38%. 95% CI за честотата на рецидиви при терапия Б между 34 и 48%. Какъв извод може да се направи?

- a) Няма разлика в ефективността на двете терапии.
- b) Има статистически значима разлика в ефективността на двете терапии.
- c) Терапия А е статистически значимо по-ефективна от терапия Б.
- d) Терапия Б е статистически значимо по-ефективна от терапия А.

Задача 4

При равни други условия, ако намалим нивото на значимост от $\alpha = 0.05$ на $\alpha = 0.01$

- a) Вероятността за грешка от I род ще нарастне, докато вероятността за грешка от II род ще намалее.
- b) Вероятността за грешка от II род ще нарастне, докато вероятността за грешка от I род ще намалее.
- c) Вероятността за грешки от I и от II род ще нарастне.
- d) Вероятността за грешки от I и от II род ще намалее.

Задача 5

В проспективно проучване на пациенти с миастения гравис тежки миастенни кризи са наблюдавани при 23 (30.7%) от общо 75 пациенти, 95% CI за P (20.1%; 40.3%). Кое от следните твърдения е вярно?

- a) В популацията от пациенти с миастения гравис честотата на тежки миастенни кризи най-вероятно е по-голяма от 30.7%.
- b) Произволен пациент с миастения гравис има 30.7% шанс да развие тежки миастенни кризи.
- c) Има 95% вероятност честотата на тежки миастенни кризи в изследваната извадка да бъде между 20.1% и 40.3%.
- d) В популацията от пациенти с миастения гравис честотата на тежки миастенни кризи е малко вероятно да бъде по-малка от 20.1%.

Задача 6

В рамките на клинично проучване пациенти с белодробен карцином са разделени на 2 групи в зависимост от приложената терапия. Резултатите са анализирани с помощта на t-тест за сравнение на 2 независими извадки. Пациентите, лекувани с експериментална терапия, преживяват средно 10.1 месеца, докато лекуваните с химиотерапия преживяват средно 8.7 месеца ($p = 0.08$). Кое от следните твърдения е вярно?

- a) Приемаме нулевата хипотеза, че има статистически значима разлика в средната преживяемост при двата вида терапия.
- b) t-тестът за сравнение на 2 независими извадки е подходящ за сравнение на средната преживяемост, тъй като в случая средните стойности за този показател са приблизително равни в двете групи.
- c) Тъй като резултатът не е статистически значим, може да преминем към анализ на данните с t-тест за две свързани извадки.
- d) Подходяща алтернативна хипотеза в случая е, че двете групи пациенти имат различна преживяемост в зависимост от вида на лечението.

Задача 7

В проучване на родилки с множествена склероза средното тегло на новородените е 3 100 г при майките, които са в ремисия от повече от 1 година, и 2 850 г при майките, които са в ремисия по-малко от 1 година ($p = 0.06$). Резултатите са анализирани с помощта на t -тест за сравнение на 2 независими извадки. Кое от следните твърдения е вярно?

- a) Полученият резултат е статистически значим при $\alpha = 0.05$, което означава, че нулевата хипотеза може да бъде отхвърлена.
- b) Тест на McNemar също може да се използва за тест на хипотеза в този случай.
- c) Теглото на тези новородени най-вероятно не е нормално разпределена величина.
- d) Нулевата хипотеза гласи в случая, че средното тегло на новородените е еднакво за двете групи родилки.

Задача 8

Кое от следните твърдения е вярно?

- a) Случайната грешка се дължи на обстоятелството, че се наблюдава част от генералната съвкупност.
- b) Систематичната грешка се дължи на получена недостоверна информация.
- c) Грешка на оценката се получава при извадкови изследвания и включва 2 вида грешки – стохастична и нестохастична.
- d) Всички отговори са верни.

Задача 9

Кое от следните твърдения е вярно?

- a) t-тест за 2 независими извадки е приложим единствено, когато изследваната променливата е нормално разпределена.
- b) t-тест за 2 независими извадки е подходящ, когато искаме да сравним 2 променливи, всяка от които се измерва еднократно за всеки индивид от извадката.
- c) t-тест за 2 независими извадки е подходящ, когато искаме да сравним 1 променлива, измерена за индивиди преди началото на клинично проучване, с референтна стойност от терапевтичен стандарт.
- d) Всички отговори са грешни.

Задача 10

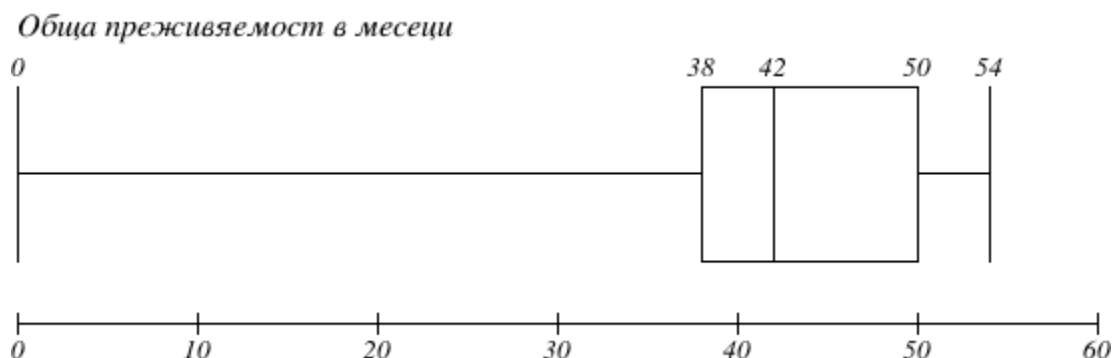
При равни други условия, най-малък необходим брой единици на наблюдение ще бъде необходим при:

- a) Разнородна популация и голям по размер клиничен ефект.
- b) Еднородна популация и голям по размер клиничен ефект.
- c) Разнородна популация и малък по размер клиничен ефект.
- d) Еднородна популация и малък по размер клиничен ефект.

Отворени въпроси

Задача 1

Каква е стойността на интерквартилния размах на променливата „обща преживяемост в месеци“ (представена на боксплот диаграмата по-долу)? Какво по вид е разпределението на тази променлива? Има ли и каква е стойността на най-екстремните аутлайъри в този случай?

Фиг. 1: Задача 1

Задача 2

Може ли стандартното отклонение да бъде равно на нула? Обяснете защо.

Задача 3

Обемът на извадката оказва ли влияние върху вероятността за грешки от II? А върху вероятността за грешки от I род? Обяснете защо.

Задача 4

Мощността на научноизследователския дизайн при проверка на хипотеза зависи от 4 основни фактора. Дайте пример за комбинация от тях, която ще постигне дизайн с възможно най-голяма мощност.

Задача 5

Извадка от 2 000 новородени е включена в проспективно изследване. Средното тегло на новородените при раждане е 3 500 г със стандартно отклонение 400 г. Теглото при раждане е нормално разпределена величина. Колко от включените за наблюдение новородени имат тегло, което е по-голямо от 4 300 г или по-малко от 3 100 г?

Задача 6

Проучване на нивото на физическа активност (измервано като брой часове тренировка седмично) при пушачи и непушачи достига до $t = 2,96$. Какво заключение може да се направи въз основа на този резултат?